

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC ARAD

REDACTIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Opera legislativă a guvernului

Deși guvernul d-lui Iuliu Maniu se găsește la putere numai de nouă luni de zile, opera legislativă înfăptuită în acest scurt timp, este cu adevărat uriașe. Nici un partid politic din țara noastră, nu a venit la cârmă, pregătit cu atât de multe reforme, pentru a îndrepta edificii șubrede al alcătuirii noastre sociale.

Deși „marele” partid așa zis istoric al liberalilor a fabricat vagoane de legi dela războiu încoace, ele au fost însă numai o piedică în buna funcționare a statului și o aglomerare a birocrației menit să înghită clientela politică liberală.

O lege bună, clară și sănătoasă n'a eșit niciodată din comisia legislativă a partidului liberal. Stâlpii reacțiunii în această țară, n'au avut niciodată intenția de a face ceva bun și folositor pentru popor. Dacă răsfoim cu răbdare angelică toate legile făurite de liberali de când stăpânesc ei țara, vom vedea că pentru popor aceste legi nu sunt altceva decât săbii cu două tășuri. Dacă legea este a se aplica partizanilor politici sau „domnilor”, ea are deschise o mulțime de „portite” pe unde aceștia scapă și își aranjează buna lor dreptate, dacă se aplică poporului, „portile” se închid ca prin minune și dreptatea a mâncat-o corbii.

În felul acesta liberalii și cu codițele lor, averescanii, au făurit legi, adevărate ștreanguri

pentru popor în toate domeniile vieții sociale. Unde dai, unde te învârtești, dreptatea vine tot de partea celui mai puternic și tare, pe când gloata mare a poporului, jinduiește vreme îndelungată după o amară rază de dreptate.

Guvernul d-lui Iuliu Maniu, care a stat zeci de ani în opoziție luptând în contra liberalilor ca oameni, ci contra blestematului sistem despotice și reacționar, cu care aceștia guvernează nația românească, nu se putea să vină la cârmă decât cu un program legislativ clar și drept pentru popor. Intronarea dreptății și legalității, nu se putea înțelege decât prin alcătuirea de noi legi fără portite și echivoce, legii care să garanteze lozincile eminate de partidul național-țărănesc în opoziție.

Această operă legislativă cu adevărat uriașe, început a se înfăptui odată cu încheierea împrumutului din Ianuarie, a stabilizării și s'a continuat cu formidabila reformă a noii legi administrative, apoi cu reforma poliției, jandarmeriei, etc.

La resortul Ministerului de agricultură d. Mihalache a înfăptuit o mulțime de reforme care au clarificat situația dubioasă creiată de matadorul liberal Alecu Constantinescu.

Dacă sesiunea parlamentară s'a prelungit până în preajma lui 1 August cor, faptul a fost determinat de absolută nevoie, ca legile odată trecute prin cor-

purile legiuitoare, să fie aplicate în toamna acestui an. Cu o febrilitate enormă s'a lucrat și la Ministerul de industrie și comerț, unde se cuibăriseră cei mai iscusiți „șobolani” ai trecutelor regimuri. Și aci d. Virgil Madgearu, spaima liberalilor, a pus ordine cu energia sa cunoscută.

Acum, când s'a jalonat cea mai însemnată operă de guver-

nare, și urmează doar aplicarea ei, opoziția liberalo-averescană turnă și bate disperată la ușa din dos a palatului din Calea Victoriei. E zadarnic! Uriașa operă legislativă a guvernului Iuliu Maniu, dovedește nu numai rostul partidului național-țărănesc la la cârma țării, dar dovedește deschiderea unui nou și curat orizont în viața noastră de stat.

Cuvânt către țărani

Plugari, semănați sămânța aleasă

A doua scrisoare a d-lui ministru
Ioan Mihalache către plugari

Incepe de acum semănatul de toamnă.

Și e bine să nu întârziati ca să dați da-i timp rădăcinii să se lege zdravăn de pământ, să nu o prindă crudă gerul iernei. Inghetul prăpădește mai repede semănătura proaspătă, decât pe cea crescută și înfrățită.

Veți arunca în cele trei milioane de hectare de grâu (cât se seamănă pe an, de obicei, în țara noastră), vre o 60.000 de vagoane de sămânță.

Și ale vr'o 1.800 vagoane de sămânță de orz de toamnă pe vre o 110.000 hectare.

Noroc bun!

Dar și mințe înțeleaptă!

Căci multă risipă multă pagubă și multă trudă zadarnică aduce pentru plugar lipsa de înțelepciune mai ales în momentul când asvârle sămânța în pământ.

Să vedem ce se întâmplă cu grâul ca să vorbim numai de el acum, da că l semănam așa cum îl luăm din arie.

Mai întâiu risipim pe degeaba vre o 12.000 de vagoane (care costă bani),

numai prin faptul că semănam cu mâna în loc să semănam cu mașina. Semănatul cu mașina economisește cam a cincea parte din sămânță. Ea seamănă numai ce trabuie nu ici des și colorar, și nu rămâne nimic pe deasupra neangropat, să usuce soarele sau să mănânce păsările. Apoi mașina îl seamănă la aceeași adâncime de răsare tot odată. Soarele pătrunde mai lesne și paiul se coace mai repede, de nu cade așa ușor la vânt. Iar curățitul de pălămidă și de alte buruieni, se face cu multă înlesnire.

Dar paguba cea mare nu vine din felul cum semănam, ci din felul seminței pe care o semănam.

Credeți d voastre, că semănam 60.000 de vagoane de grâu, din care iese firul bob la bob? Cel puțin 3.000 vagoane sunt: neghină, mazărice, pălămidă, și tot felul de buruieni, dacă sămânța se pune necurățită în pământ pentru că la noi nu e răspândit obiceiul de a se da la vânturătoare și la triori sămânța ci o seamănă Românul cu totul, așa cum a adunat o din arie.

Foiletonul nostru.

Punguța cu doi bani

de Ion Creangă.

Era odată o babă și un moșneag. Ba ba avea o găină și moșneagul un cocoș; găina babei se oua de două ori pe fie care zi, și baba mânca o mulțime de ouă, iar moșneagului nu i da niciunul. Moșneagul într'o zi, pierdu răbdarea și zise:

— Măi babă, mănânci ca în târgul lui Cremene. Ia dă mi și mie niște ouă ca să-mi prind pofta măcar.

— Da, cum nu, zise baba, care era foarte zgârcită. Dacă ai boftă de ouă, bate și tu cocoșul tău să facă ouă. și i mânca; eu așa am bătut găina și iacă t o cum se onă.

Moșneagul pofticios și lacom se ia după gura babei, și de ciuda, prinde iute și de grabă cocoșul și i dă o bătaie bună zicând:

— Na! or te ouă ardu-te dela casa

mea ca să uu mai strici mâncarea degeaba.

Cocoșul, cum scăpă din mâinile moșneagului, fugi de acasă și umbla pe drumuri bezmetic. Și cum mergea el pe un drum, numai iată găsește o punguță cu doi bani. Și cum o găsește o și în colț și se întoarce cu dânsa înapoi, spre casa moșneagului. Pe drum, întâlnește o trăsură c'un boier și cu niște cucoane. Boierul se uită cu băgare de seamă la cocoș, vede în clonțu i o punguță și zice vizitiului:

— Măi! ia du te jos și vezi ce are cocoșul cela în plisc?

Vizitiul se dă iute jos din capra trăsurii și, c'un fel de mșteșug, prinde cocoșul luându i punguța din clonț, o dă boierului. Boierul o ia, fără păsare, o pune în buzunar și pornește cu trăsura înainte. Cocoșul, supărat de asta, nu se lasă, ci se ia după trăsura, spunând neîncetat:

Cucurigu! boieri mari,

Dați punguța cu doi bani!

Boierul înciudat, când ajunge în drep-

ul unei fântăni zice așitului:

— Mă, ia cocoșul acesta obraznic și l dv în fântăna ceea.

Vizitiul iarăș se dă jos din capra trăsuri, priude iarăsi cocoșul și l asvârle în fântăna. Cocoșul, văzând această primejdie, ce sv facă? Incepe aînghiți la apă: și inghite, și ighite până ce inghite el toată apa din fântăna... Apoi zboară de-acolo afară și iarăș se ia în urma trăsuri:

Cucurigu! boieri mari,

Dați punguța cu doi bani!

Boierul, văzând aceasta, s'a mirat cumplit, și a zis:

— Mă! da al dracului cocoș e ăsta! Ei las'că ți-oi da eu ție de cheltuială, măi crestature și pintencature! Și cum ajunge acasă, zice unei babe dela bucătărie, să ia cocoșul să l azvârle într'un cuptor plin cu jăratice și să puie olespe de la gura cuptorului. Baba, cănuoasă la inimă, de aivânt: face cumi-a zis stăpănu său. Cocoșul, cum vede și astă mare nedreptate, începe a vărsa la apă; și

toarnă el toată apa cea din fântăna pe jăratice, până ce stinge focul de tot și se răcorește cuptorul; ba încă face și o apărae prin casă, de s'a îndrăcit de ciudă hârca dela bucătărie. Apoi dă o bleandă leșpezii dela gura cuptorului, iese teafăr și începe a trânti cu ciocul în geamuri și a zice:

Cucurigu! boieri mari,

Dați punguța cu doi bani!

— Măi că mi-am găsit beleaua cu dihania cea de căcoș, zise boierul cuprins de mirare. Vizitiul! ia l de pe capul meu, și azvârle în cireada boilor și a vacilor; poate vr'un bnhai înfriat i a veni de hac: l-a lua în coarne și om scăpa de supărare. Vizitiul iarăsi iă cocoșul și l azvârle în cireadă! Atunci bucuria cocoșului. Să-l fi văzut cum înghiția la buhai, la boi, la vaci și la viței; pân'a înghițit el toată cireada. și a făcut un pân-tece mare, cât un munte. Apoi iar vine la fereastră, întinde aripile în dreptul soarelui, de întunecă de tot casa boierului și iarăș începe:

Nu cresc oare destule bălării în țară fără să le semene nimeni? Mai trebuie și adunate și semănate pe urma plugului? Să le și muncim? Să ne murdărim cu ele, de buna noastră voie, marfa curată?

Să mergem mai departe cu socoteala.

În cele 60.000 de vagoane de sămânță așa cum ar ieși din arie, la noi sunt pe puțin alte 10.000—15.000 de vagoane de secară, de orz și de ovăz. Bună e și secara dar de ce să o amesteci cu grâul? La obor se vinde grâul grâu și secara secară. Iar pe piețele străine, așa ceva (amestecătură) nu se cumpără. De ce să ne batem joc de marfă?

Apoi mai sunt alte vre o 1.500 de vagoane de boabe de grâu cari nu încolțesc: ori că sunt seci, ori sunt sfărâmate! De ce să le lăpădam la vânt? De ce să nu le oprim ca să le măcinăm ori să hrănim animalele?

Și în sfârșit, cece rămâne grâu adevărat, ce soi de grâu e? E neabun? E de neam prost? Pentru că: „ce semănăm aceea răsare“.

„Neam bun de oameni“ „Neam bun de vite“ așa e cu toate, așa e și cu sămânța de grâu: „neam bun“ și „neam prost“.

60.000 de vagoane de sămânță de grâu de neam prost, pot da Țării în tr'un an bun, pe cele 3 milioane ha. cel mult 270.000 vagoane (cam 900 kgr. la ha.)

Numai 45.000 de vagoane de sămânță de grâu de neam bun, pot da pe aceeași întindere, în același an, cu aceeași ploie, cu aceeași muncă, cu aceiși plugari, aproape cu 100.000 de vagoane mai mult.

Și încă de ce calitate, și de ce preț!

Eu am făcut socoteala numai la grâu!

Așa e și cu celelalte.

Și mai ales cu orzul!

Nu este cereală mai plină de amestecături ca orzul românesc.

Mergea vorba acum câțiva ani că hamali din portu Hamburg, n'au voit să descaree orzul românesc pentru că îi înăbușia praful și murdăriile cu cari era amestecat.

Eu nu cred—dar mă doare inima că poate vorbi așa ceva de Țara mea.

Iată marea însemnătate a semințelor curate și din soiuri alese! Singura, alegera seminței, sporește producția cu 30 la sută, și i ridică prețul poate cu alte 20 la sută.

Deeace în străinătate—este luptă și

întrecere mare între învățații agriculturii, cum să producă sămânța, de soiuri alese, care să dea: și mult și bun.

Dintr'o holdă de milioane de spice de grâu (luăm grâul ca pildă, dar așa se face cu toate plantele mai însemnate), se aleg numai câteva sute de spice: cele mai pline și cele mai frumoase. Fiecare spic se seamăna pe bucățica lui de pământ, alături de altă bucățică sewănată cu un spic de rând, (se zice „martor“), ca să se vadă deosebirea. La sfârșitul anului, se vede ce a ieșit din fie care spic. Se opresc din cele câteva sute de parcele—numai câteva, cari au dat roade mai frumoase și cari au ținut piept mai bine la ger, la secetă, la rugină, la cădere, la scuturare, apoi cari au bobul mai bogat, mai greu, mai frumos. Pentru anul viitor se pun la semănat numai cele 3—4 parcele cari au ieșit în frunte. Se urmăresc și în anul al doilea și al treilea până când din toate rămâne una două, cari se trage, fiecare din spicul de cel mai bun soi (linie). Aceste semințe se cheamă „selecționate“. Și selecționarea se urmărește pe feș și fel de căi și prin fel și fel de mijloace.

Astfel de semințe selecționate, nu se răspândesc însă în comerț până când nu se face o nouă probă: în ce colțuri de țară le merge tot așa de bine, ca acolo unde s'au prășit. Pentru că s'a făcut do vadă că sămânța bună în satul meu de munte, (unde am umezeală și adăpost) nu e tot așa de bună și în satul d tale așezat în Bărăgan unde e vânt și secetă și ger.

Prin „câmpurile de experiență“ alți ani de zile, se urmărește: în ce colțuri de țară îi prieste fiecărui soi de sămânță aleasă? Și numai după aceea se se dă la marea înmulțire ca să cumpere numai plugarii din acele părți.

Câte 10 - 15 ani țin astfel de încercări. Și producția e sporită numai prin calitatea seminței cu 30 la sută.

Astfel de încercări, de câțiva ani se fac și la noi la școlile înalte de agricultură, la câteva din fermele Statului și la 4 particulari (Soc. „Sămânța“, d nil Cipăianu, Konopi, Stefani).

Acum Statul a pus dintr'un fond de 500 de milioane pe care îl are anume pentru sporirea producției agriculturii, vre o 70 milioane lei pentru desăvârșirea acestor lucrări.

Apoi Statul a luat măsuri ca nici un bob din cea sămânță „selecționată“ din aceste ferme să nu mai meargă la măcinat, ci să intre toată în pământ. S'a

dat poruncă să fie dată la plugari, pe schimb cu d'a lor: kgr. pe kgr. Diferența de preț o plătește Statul cu alte vre-o câteva zeci de milioane de lei.

Statul a mai luat măsura să cumpere mașini de curățit cereale (curățitoare, trioare și vânturătoare).

Ele se dau la cooperative și Camerele agricole și se plătesc în 75 lei sută (25 lei la sută îi plătește Statul) și încă pe datorie, în doi până la trei ani, cu do-bânzi de nimic.

Vă spun acestea ca să vedeți ce jertfe face Statul. — Și încă e puțin.

— Când va putea va face mai multe — căci ele se răsplătesc din sporul de producție din care vine și Statului partea lui de venit.

Dar pentru ca ținta să fie atinsă, se cere și ajutorul minței d voastre, frați plugari.

De aceea, ascultați și î țelegeți:

Când auziți de semințe de soi bun — a lergați după ele!

Fermele au poruncă să dea toată sămânța, începând cu plugarii întovărășiți în cooperative agricole, iar acolo unde deocamdată nu se poate altfel, se vor da și la plugarii în parte, începând cu cei cari își pregătesc mai cuminte pământul de semănat.

Cum nu avem însă, decât o sută de vagoane sămânță de soi ales de grâu (semințe selecționate) și mai puțin de o sută vagoane pentru orz (tot „selecționat“) nădejdea cea mare pentru anul acesta și alți câțiva, este să curățim sămânța cea mai bună care se găsește prin localitate, or în apropiere or în părțile cu clima asemănătoare și apoi să o sămănam după ce am curățit o.

Unde sunt curățitoare (la ferme), alergați acolo într'un ceas e gata.

Dacă pe aproape nu sunt curățitoare dați o la trioare (cilindru). Trioarele asvâră d'oparte murdăriile: pământ, pldricile; d'altă parte: boabele piper-nice, buruienile mici, neghina, mazăricea, pământul; apoi: spăturile, se cara și orzul și în sfârșit: alege pe mărime, bob cu bob, tot ce rămâne grâu curai.

Acolo nu unde sunt trioare dați sămânța măcar la vânturătoare. Pleava și semințele ușoare (buruieni, neghină) sunt alese departe iar boabele grele de altă parte.

Să nu meargă în pământ decât bobul plin, gruu și bine copt, care încolțeste și care are în el hrană bogată, Cucurigu! boieri mari,

Dați punguța cu doi bani!

să poată hrăni colțul până când se li pește de pământ ca apoi să sugă hrana de aci.

Și saramurați sămânța înainte de a o semăna cu piatră vântată, ori cu prafuri pe cari le găsiți la Camerele agricole.

Căci așa se ferește de boala tăciune lui și a mălurei, care se găsește și ea în sămânța ei lipită de sămânța grâului.

Nu uitați o clipă: ce semănați aceea culegeți și că bălării trebuie să stăr-pite, iau nu semănat și muncite,

I. Mișalacbe

Ministrul Agriculturii

Situația din Palestina

Ierusalim. 30 — Evreii și străinii părăsesc în masă Palestina
Consulul general american dela Ierusalim a sfătuit pe supușii americani să plece din Palestina. Trenurile spre Egipt sunt supra încărcate. Magazinele nu sunt deschise delat dimineața iar bănciile și-au redus operațiunile. Ziarele la Ierusalim nu apar.

Nouă atacuri arabe

Londra. 30. — „Cetral News“ anunță că arabii au dat un nou atac asupra coloniei evreiești Saphed, situate la 20 de kilometri de Tiberian. Șase evrei au fost uciși iar 29 răniți. Arabii au pradat casele și apoi le-au incendiat.

Trupele engleze de marină au respins astăzi un atac al arabilor, îndreptat contra Iaffei.

În Ierusalim a fost o luptă cu arabii, în care au fost uciși 12 arabi. Englezii n'au avut nici o pierdere.

La granița situația este serioasă, intrucât persistă temerea că beduinii pregătesc un atac contra Palestinei.

Ajutor bisericesc. Ministerul Cultelor și artelor a acordat suma de 10 mii lei comunei Buhani pentru majorarea fondului creat pentru zidirea bisericii ortodoxe.

Citiți și răspândiți Românul

cot, cot, cotcodac!! - Baba iase cu bucurie înaintea găinii. Găina sare peste poartă, trece iute pe lângă babă, și se puue pe cuiabar; și după vru'n ceas de ședere sare de pe cuiabar; cotcodacind. Baba atunci se duce cu fuga să afle ce i-a făcut găina!... Și când se uită în cuiabar, ce să vadă? Găina se oase o mărgică!... Baba când vede că și-a bătut găina joc de dansa, o prinde ș'o bate ș'o bate, pân'o omoară în bătaie! Și așa baba cea zgărcită și nebună a rămas de tot săracă, lipită pământului. De acu a mai mânca și răbdări prăjite, în loc de ou; că bine și-a făcut răs de găină, și a ucis-o fără să fie vinovată cu nimica, sărmana.

Moșneagul însă era foarte bogat el; si-a făcut case mari și grădini frumoase, și trăia foarte bine. Pe babă, de milă, a pus'o găinăriță; iar pe cocos îl purta în toate părțile după dansul cu salbă de aur la gât și încălțat cu ciuboțele galbene și cu pinteni la călcâie, de ț se părea că i un irod de cei frumoși, iar nu cocoș, de făcut cu borș.

Ion Creangă

Boierul, când mai vede și astă dândă nae, crăpa de ciudă și nu știa ce să mai facă, doar va scăpa de cocoș.

Mai stă boierul cât mai stă pe gân duri, până i ce vine iarăș în cap una:

— Am să l dau în haznaua cu bani; poate va înghiți la galbeni, i a sta vre unul în gât, s'a îneca și oi scăpa de dânsul. Și cum zice umflă cocoșul de o aripă și l azvârle în hznaune cu bani; căci boierul acela, de mult bănărit ce avea, nu i mai știa numărul!... Atunci cocoșul nghite cu lăcomie toii banii, și lasă toate lăzile pustii, apoi iese și d'acolo, el stie cum și pe unde, se duce la fereastra boierului și iar începe:

Cucurigu! boier mari,

Dați punguța cu doi bani!

Acum, după toate cele întâmplate boierul văzând că n'are cei mai face, îi azvârli punguța, Cocoșul o ia de jos cu bucurie, se duce în treaba lui și lasă pe boier în pace. Atunci toate păsările din ograda boierească, văzând voinicia cocoșului, s'au luat după dânsul, de ț se părea că-o nuntă, și nu altceva; iar

boierul, întristat se uita gales cum se ducea și păsările sale, și zise oftând:

— Ducă se și cobe și tot, numai bine că am scăpat de belea; că nici lucru curat n'a fost aici!

Cocoșul însă mergea țanțoș, iar păsările după dânsul; și merge, el cât merge, până ce ajunge acasă la moșneag, și de pe la poartă începe a cânta! cucurigu!!! cucurigu!!!

Moșneagul, cum aude glasul cocoșului, iese din casă cu bucurie; și când își aruncă ochi spre poartă, ce să vadă?! Cocoșul său era ceva de speriat! Ele fantul ț se părea purice pe lângă acest cocoș; și apoi în urma lui veniau cărduri nenumărate de păsări, care de care mai frumoase, mai cucete și mai cu pene la urechi. Moșneagul văzând cocoșul său așa de mare și de greoi, și înconjurat d'atâta amăr de galițe, i a deschis poarta. Atunci eocoșul i-a zis:

— Stăpâne! așterne un țol aici, în mijlocul ogrăzii.

Moșneagul iute, ca un prâsnel, așterne țolul. Cocoșul atunci se așează pe țol, scutură puternic din aripi, și

îndată ce umple ograda și livada moșneagului pe lângă păsări, și ce cirezi de vite: iară pe țol tornu o movilă de galbeni ce străluciau la soare, de ț lu au ochii! Moșneagul, văzând aceste mari bogvții, nu știa ce să facă de buburie, sărutând mereu cocoșul și dezmerdându i.

Atunci iacă și baba venia nu știu de unde; când a văzut unele ca acestea, numai sclipeau răutăcioasei ochii în cap și pleznia de ciudă.

— Moșnege, zice ea, rușinată; dă mi și mie niște galbeni.

— Ba pune-ți pofta'n cui, măi babă! Când ț am cerut ouă, știi ce mi-ai răspuns? — Bate acum și tu găina, să ț aducă galbeni; c'asa am bătut eu cocoșul, știi tu din a cui pricină... și iată ce mi-a adus!

Atunci baba se duce în poteacă, găbuește găina, o apucă de coadă și o ia la bătaie, de ț veni să i plângă de milă! Biata găină, cum scăpă din mâinile babei, fugi pe drumuri. Și cum mergea pe drum, găsește și ea o mărgică, și o înghite, apoi repede se întoarce a casă la babă, și începe de pe la poartă:

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Jud. Arad.

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu . . Lei 550—560— per 100 kgr.
Orz . . „ 340—360.— „ „ „
Ovăș . . „ 360—370.— „ „ „
Porumb „ 560—580.— „ „ „

Prețul nutrețului pentru vite pe piața din Arad în ultimele zile.

Fân . . . Lei 210.— per 100 kgr.
Trifoi . . „ 220.— „ „ „
Lucernă . . „ 220.— „ „ „
Pae . . . „ 60.— „ „ „

Vite nu s-au adus în obor din cauza boalei.

Publicațiunea No. 2.

Măluarea grâului sau tăciunea petroasă (Tilletia tritici T. laevis).

Tăciunea petroasă se arată în interiorul bobului ca un praf negru învețit în coaja seminței. Când prin imblătitul grâului sau alte manipulațiuni, grăunța se turtește, praful se lipește de sămânță, mai ales în partea vârfului bărbos al acesteia și deodată cu grăunța, ajung în pământ. Incolțește împreună cu aceasta și intră în planta tineră și la anul în locul recoltei de grâu ne pomenim cu una de tăciune.

Fiecare agricultor cunoaște boala aceasta periculoasă care nimicește des o mare parte a recoltei sau reduce simțitor în cazuri de infectare mai mică valoarea grâului.

Este ciudat că de și există leac impropriu acestei boale, agricultorii în mare parte din neglijență (nebăgare de seamă) nu apără contra tăciunei petroase semința dela care așteaptă răsplătă pentru munca și truda unui an.

Având diferite leacuri pentru aparierea seminței cari folosite nimicesc boala, deci putem judeca pe fiecare agricultor a cărui sămânături sunt atacate de această boală și putem spune cu suflet liniștit că un astfel de agricultor este un om neglijent care nu ține seamă de binele lui propriu.

În următoarele se va descrie folosința unui leac cunoscut de cei mai mulți agricultori dar care în mai multe cazuri se aplică greșit și anume:

Saramurarea (impetritul grâului) după metoda lui Linhard.

Ne folosim de o cadă sau une butoi cu un singur fund, punem în el 100. litri apă. Cada sau butoiul trebuie să fie așa de mare ca apa să nu îl umple mai mult de $\frac{2}{3}$ părți. Luăm din cadă 4-5 litri de apă care o încălzim și topim în ea un kgr. piatră vântată și o vărsăm apoi în butoiul cu apă, amestecându o bine cu un băț

sau cu o lopată. Să nu folosim la nici un caz mai mult decât 1 15 $\frac{1}{3}$ kgr. piatră vântată la 100 litri apă, căci altcum se strică colțul grâului.

Căptușim două coșeri de nuele cu pânză sau saci răi. punem în una 10-12. litri de grâu de semință, amestecăm din nou apa impietrită, o femeie ia coșara cu grâu și îl scufundă sub apă frecându-l și amestecându l cât de bine. Vedem că la suprafața apei sau ridicat grăunțele cu tăciune, boabe sterpe, pleavă și alte corpuri ușoare. Luăm acum o sită și pescuim aceste corpuri dela suprafața apei, așezându le într'o lăduță.

După aceasta ridicăm coșara din apă și grâul se spală din nou, frecându l bine între degete. Iarăși scufundat, a mestecat, cules corpurile ușoare pe deasupra apei și coșara cu grâul așa preparat se scoate din apă, se pune pe marginea căzii sau butoiului să se scurgă apa în parte și la urmă se pune pe două scafe de lemn ca să se scurgă de tot apa. După ce am pus prima coșară cu semința preparată pe scafele de lemn, luăm o a doua coșară cu grâu și procedăm la fel ca lucrările să nu se întrerupă. Când s a preparat și grâul din a doua coșară întindem subțire semința din prima coșară pe o *poneavă* ca să se usuce, unde o mai și greblăm și așa continuăm până năce toată semința. este impietrită. Să fim cu băgare de seamă ca apa impietrită să fie cât de des amestecată. Se înțelege că semința se usucă la soare, unde în 3-5 oare se usucă și vine așezată în pod unde o întoarcem cât de des până vedem că se ridică la întoacerea ei un colb (praf) semn că este de tot uscată. Este o părere greșită a agricultorilor noștri că semința impietrită are să fie imediat semănată că altcum se strică. Ea trebuie să fie numai bine uscată, ca să nu mucezească.

Apărarea cu alte leacuri (prafuri)

Luând în considerare faptul constat că piatra vântată nimicește incolțirea boabelor cari prin treerat au suferit oareșicare crepătură pe suprafață și fiindcă afirmative piatra vântată în fluențează defavorabil chiar și boabelor sănătoase, au înleput să se lățească diferite prafuri pentru combaterea bo-

lei, din care o parte se folosește ca piatră vântată adevă se inmoaie grâul într o soluție și altele la care grâul se amestecă cu praful fără a folosi la amestec apă.

La noi se folosesc deocamdată fabricatele de prafuri de ultima categorie, cele fără apă cu care se amestecă grăunțele într'un sac sau mai bine într'un butoi și semința este gata pentru în semănat.

Celea mai răspândite sunt: „Abavitul“ „Porzol“ „Tilantin“ Preparatele aceste se află de vânzare în cele mai multe prăvălii și fiecare fabricant alătură la vânzare și instrucțiunile referitor la folosirea lor.

Atât oamenii de știință că și cei cari au folosit aceasta leacuri sunt mulțumiți cu rezultatul obținut. cu aceste prafuri. Manipularea este ca mai simplă și practică. Nu ai să uzi și să uști grâul. Nu ești legat de timp poți prepara semința cu săptămâni înainte sau în ziua însămânțării afară pe holdă. Ași sfătui însă mai ales pe mici agricultori de ași cere înainte de folosirea acestor prafuri sfatul celui mai apropiat proprietar care a folosit deja din acestea prafuri sau a asista oată la prepararea grâului, pentru a nu face eventualele greșeli la prepararea grâului.

În sfârșit unele siaturi

Sacii în care punem semința preparată au să fie noi, sau vechi spălați în apă fierbinte sau inmuiți în apă impietrită.

Mașina de semănat trebuie să fie bine curățată să nu ajungă prin ea tăciunea cu sămânța în pământ. Să mai fim cu precauțiune la mașini imprumutate și să ne interesăm că ce grâu s-a semănat cu ea și dacă observăm că s a semănat grâu tăciunos atunci să nu o folosim, ori să o spălăm în acest caz cu apă fierbinte.

Feriți vă de a băga semința nmedă toamna în pământ, ea înbolțește și dacă este secetă se usucă.

În pământul gunoît se arată tăciunea mai tare fiind adusă cu gunoiiul pe pământ. Nu aruncați rămășițele provenite dela trierat, vânturat și saramurat pe gunoște ci le ardeți. iar curăturile ce conțin tăciune le măcinați și le folosiți în această formă pentru hrana animalelor.

Tăciunea se arată mai des unde semănăm grâu după grâu.

Feriți vă de a semăna după grâu tăciunos iarăși grâu.

Grâul atins de tăciune să se vândă și pentru însămânțarea cumpărași alt grâu sănătos.

Semința cu malura (tăciune) este paguba și rușinea agriculturii.

Aviz.

La moșia D-lui Dr. Boros Beni din Gurahonț se află de vânzare un taur de doi ani rasa Pinzgau. A-se adresa la moșia susamintită.

Aviz

Industria de Ulei S. P. A. din Arad face cunoscut că, cumpără sămânță de in și ricin cu prețurile stabilite de Bursa Oficială de Cereale. A-se adresa la susnumita fabrică.

N. P.

Stiri diferite

În urma consfătuiri ce a avut loc Luni în 26 Aug. între Dl. Prim Ministru Iuliu Maniu, Dl Dr Șt C. Pop președintele Camerii deputaților și Dl. N. Mocioni Ministru de vânătoare al palatului. S'au făcut formale declarațiuni prin care Dl. prim ministru va lua toate măsurile ca situația băncii „Victoria“ din Arad să fie salvată cât mai curând.

Sperăm că aceste declarațiuni vor da nădejde unei refaceri favorabile a unui asemenea inștitut de credit ce în trecut de memorabilă activitate bancară.

—o—

Ni se aduce la cunoștință că dl

Peia Nicolaie, notar cercual din Șilin dia, ne voinde a preda cheia dela casa comunală pentru comuna Lugu-zău încă din anul trecut locuitorului Pavel Scrob, ales de consiliul comunal casar în acea comună a înaintat plân gere Prefecturii Județului pentru acest abuz al Dlui. notar ce împedeca buna funcționare a încasărilor comunale.

La cercetarea Dlui. Sub Prefect s'a constatat în mod vădit tendința notarnului d'a specula ignoranța în materie legală a atribuțiunilor casarului care întotdeauna s'a dovedit apt și corect în toate împrejurările în care notarul l' forțat să predea sumele scriitorilor comunali fără a primi cuvenitele dovezi de vărsare.

Mobilul acestui precedent este de natură abuzivă a acestui notar care n'a voința poporului în materie de alegerea casarului și deci activitatea încorectă încasarea și supraveghierea banului public din partea unui naționalist impus de popor contra voinței unui funcționar liberal ce nu se împacă cu regimul democratic.

Cu toate asprele observațiuni ce îi s'a admonestat susnumitului notar din partea autorității administrative pentru abuz, și măcar că s'a ordonat a preda casarului cheia dela casadă, notarul a prezistat mândios și amenințător că nu o predă după ce a eșit dela pre-

CINEMA CENTRAL

Strada Rusu-Sirianu

Duminică 8 Sept. a. c.

și în zilele următoare

Ave Maria

film senzațional

În rolurile principale:

Ins Arlan, Werner Pittschau

Inceputul reprezentațiilor orele 5, 7, 9 p. m.

Cinema ELIT

din pădurița orașului

Duminică 8 Sept. a. c.

și în zilele următoare

Cele trei neveste ale drului Hell

În rolurile principale;

Mona Maris, Fred Böderlein Angello Ferrari

Inceputul reprezentațiilor orele 5, 7, 9 p. m.

fectură și ca motiv spune că nu o posedă nici cum.

Atragem pe această cale încă odată atențiunea forului competent, asupra acestui notar abuziv și inconștient de misiunea lui de funcționar în slujba poporului.

S-a pierdut în 4 Septembrie a. c. în trenul accelerat care pleacă la 6:35 din Arad la Timisoara un ghiozdan de culoare roșie brună închisă conținând multe acte oficiale ustensile de călătorie reviste etc. Acela care găcindule mi le va aduce va primi un honorar foarte bun.

Dr. Cosma
Arad Piața Catedralei No. 7.

Incadrarea polițiștilor. Duminică la 1 cor. a fost la Arad domnul Subsecretar de stat Ioanișescu de la Ministerul de Interne împreună cu dñii deputați Graur și Pascu, dir. gen. Ștan E. și cu dñii inspectori Olărașiu și V. Ionescu. Dsa a cercetat prefectura poliției interesându se de situațiunea fiecărui funcționar de poliție în vederea noului încadrări ce urmează a se face în conformitate cu legea nouă a poliției. Dsa a promis funcționarilor că încadrarea se va face în așa condiții cari vor mulțumi pe toți ținându-se seamă de pregătirea școlară, de vechime și aptitudine. Decretele de încadrare se vor primi pe săptămâna viitoare.

Oficiului comerțului extern al Camerelor de Comerț Austriace, (Aussenhandelsdienst der Österreichischen Handelskammer, Wien I, Stubenring 8-10) a traes noul tarif vamal românesc, intrat în vigoare la 1 August 1929, în limba germană, punându-l în vânzare cu 15 Schilling exemplarul.

—o—

Semnarea acordului dela Haga

Haga, 30 — Semnarea acordului politic al conferinței dela Haga a avut loc 30 August într-un cadru solemn. Semnata-rii acordului au fost aplaudați de către ceilalți diplomați, cari se aflau de față.

După semnare reprezentanții puterilor și-au strâns mâinile cu efuziune. Apoi d. Henderson, președintele comisunii politice, a predat primului ministru o, landez, președintele conferinței-stilul de aur cu care a fost semnat acordul.

—o—

O mare catastrofă în Franța O casă se prăbușește peste locatari

Paris, 30. — Noaptea trecută s'a prăbușit în orașul Alger o casă cu patru etaje, în care locuiau 22 de familii. Până la ora 2 noaptea au fost scoși de sub dărâmături 10 morți și 28 de răniți. Se crede că încă 70 de persoane se află sub dărâmături și că nici una nu va mai putea fi salvată.

Ca prin minune pompierii au putut să salveze o întreagă familie, care locuia în etajul patrulea și a fost scoasă de sub dărâmături fără ca nimeni să fi fost rănit. Lucrările de salvare continuă, dar până mâine dimineață nu se va putea cunoaște numărul exact al victimelor. După catastrofă s'au petrecut scene îngrozitoare. Mame desperate își căutau copiii sub dărâmături. O mulțime imensă care s'a adunat în jurul casei prăbușite ngreunează mult lucrările de salvare.

Orele de închidere pentru cafenele, restaurante și bodegi

Ministerul de Interne prin ordinul trimis la toate prefecturile de județ a dispus noi ore de închidere pentru restaurante, cafenele și bodegi, fixând și taxa orelor de prelungire. Cafenele de clasa I. vor închide la ora 1 după miezul nopții plătind o taxă de 300 Lei pentru prelungirea orei până la orele 3 noaptea și 250 Lei dela 3 până la 5 dimineața. Cele de Clasa II. vor închide la orele 12 noaptea plătind o taxă de 200 Lei pentru prelungirea până la orele 2 și aceeași taxă pentru timpul dela 2 până la 5 dimineața. Restaurantele clasa I. vor închide la ora 1 noaptea plătind în caz de prelungire taxa de 200 Lei până la orele 3 și 150 Lei de la 3 până la 5 dimineața. Cele de clasa II. vor închide la orele 12 noaptea plătind taxa de câte 150 Lei în caz de prelungire. Bodegile de clasa I. pot ține deschis până la orele 12 noaptea și pentru prelungirea până la orele 2 vor plăti taxa de 150 Lei. Cele de clasa II. vor închide la orele 11 noaptea, fără a se putea acorda vre o prelungire. Proprietarii își vor confecționa carnete cu cotoare cari se vor întrebuița în caz de prelungiri. În privința prelungirii orelor s'a adus o binevenită inovație întrucât patronii în caz când ar dori prelungirea orelor, aceștia vor semnala-o celui mai apropiat sergent de stradă care semnând în carnetul patronului și indicând oraș dorită de prelungire va lua la sine fila de chitanța pe care o prezintă autorității sale.

—o—

Cronica Sportivă

C A T (Timisoara)-CAA 3:1 (2:1)

Duminică în ziua de 1 Septembrie 1929 pe arena CAA s'au întâlnit echipele CAT din Timisoara și a clubului athletic din Arad din care luptă a ieșit cu drept merit învingătoare echipa arădană prin golurile date de Kemény Kovács și Kertész.

Echipa timișoreană fiind compusă din mai multe rezerve, prin jocul fără nici o tactică ne-a decepționat foarte mult. Concursul athletic pe întreaga țară, aranjat de către Clubul Athletic din Arad, pentru premiul ambulant Echarđ Stefan a fost câștigat în anul acesta de către atleții din timișoreni Chinezul.

Oradea-Timisoara 1:0 (0:0)

Reprezentativelor orașelor Oradea-Timisoara a ieșit cu drept merit învingătoare echipa reprezentativă a Oradiei.

Echipa noastră campioană GLORIA, Duminică în 8 Septembrie a. c. va juca la timișoara contra campioane Banatului echipa Banatul, suntem curioși de rezultat. Rep.

No. 1690/1929. Prim comunei Curtici.

Publicațiune.

Fiind prima licitație fără rezultat, în ziua de 10 Septembrie 1929 ora 10 a.m. în localul Primăriei Curtici se va ține din nou licitațiune publică cu oferte închise și sigilate pentru furnizarea a lor 10 vagoane lemne de foc pentru trebuințele comunei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Curtici, la 20 August 1929.

Primăria.

No. 812/1929. Primăria comunei Nadăș

publicațiune.

Primăria comunei Nadăș publică licitație minuendă pe ziua de 7 Octom-

vrie 1929 orele 10 pentru întreținerea lor 4. tauri și 4 vieri comunali pe timpul dela 1 Ianuarie 1930 până la 31 Decembrie 1930, cu oferte scrise închise și sigilate.

Prețul de strigare: pentru tauri 48.000 Lei precum și folosința fânășului comunal de 2 iug. 800 st.p. iar pentru vieri 10.000 Lei.

Garanția este de 6% care trebuie de pusă în număr.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 72-80 din legea contabilității publice.

Primăria.

No. 1389/1929 Primăria comunei Ineu.

Publicațiune.

Primăria Comunei Ineu ține a doua licitație publică în ziua de 23 Septembrie 1929 ora 10 în localul primăriei pentru îngrădirea cimitirului în lungime de 345 m.

Devizul și condițiunile de licitație se pot vedea în biroul notarial în decursul oarelor oficioase.

Licitația se va ține în Conf. cu legea contabilității publice.

Ineu la 31 August 1929.

Primăria.

No. 1340/1929 Primăria comunei Ineu.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 23 Septembrie 1929 ora 10 se va ține a doua licitație publică la primăria comunei Ineu cu oferte închise și sigilate referitor la lucrările de facerea gardului la abatorul comunal.

Caietul de sarcini devizul și condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunei în decursul oarelor oficioase.

Licitațiunea se va ține în Conf. cu legea contabilității publice.

Ineu la 30 August 1929.

Primăria.

No. 82/1929.

A v i z.

Se aduce la cunoștință că înscrierile la școala medie de meserii C.F.R. ce funcționează pe lângă Depotul Mare C.F.R. Arad să fac până la data de 25 Septembrie 1929 iar la data de 28 Septembrie a.c. ora de 8 vor începe examenele de admitere. Cei înscriși se vor prezenta cu actele în regula la Depoul Mare C.F.R. Arad.

Direcțiunea școliei.

Serviciul Technic al Jud. Arad.
ad No. 3051/929.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 20 Septembrie a.c. la ora 11.30 se va ține licitațiune cu oferte închise, în localul Prefecturii Județului Arad, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construirea taluzului șoselei județene Micălacă. Vârfulurile la klm. 85.100 lângă comuna Joia Mare.

Valoarea lucrării după deviz este de Lei 130.000.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Serviciul Technic al județului în orele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunea legii contabilității publice.

Arad, la 29 August 1929.

Serviciul Technic al Județului Arad.

No. 3340.

Serviciul de Poduri și Sosele Arad.

Publicațiune de licitație II-a

Carieta de stat din Ciuciu publică li

citațiune publică pentru aprovizionarea lemnelor de foc necesare anual carieta de stat Ciuciu. Licitațiunea se va ține în ziua de 25 Octomvre 1929 la ora 11 $\frac{1}{2}$ a.m. la Serviciul de Poduri și Sosele Arad, pentru aprovizionarea a 50 vagoane (10 tone) 1000 m.c. lemne de fag calitatea I-a ab carieta Ciuciu.

Ofertele închise se vor înainta la Serviciul de Poduri și Sosele la termenul susindicat.

Ofeta se va face calculându se prețul cu transportul la fața locului ab carieta Ciuciu gara Vârfurile

Ofertantul cel mai favorabil este obligat a furniza lemnele conform dispoziției primite dela carieta. Achitarea se va efectui dupa cantitatea furnizată.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile Legii Contabilității Publice art. 72-83. în localul Serviciului de Poduri și Sosele Arad.

Arad, la 31 August 1929.

Serviciul de Poduri și Sosele Arad.

Concurs.

Rămânând fără rezultat concursurile deschise pe data de 11 Aprilie și 13 Iunie 1929, referitoare la îndeplinirea postului vacant de moașă comunală, Primăria comunei publică din nou concurs pe data 5 Octombrie 1929, pentru acest scop. Reflectantele își vor înainta cererile la Primăria comunei până la a cesta dată, ajustate cu actele recerute conform Statului Funcționarilor Publici.

Salarul este cel provăzut în bugetul comunal.

Radna, la 27 August 1929.

Primăria.

841/1929.

Publicațiune.

Remânând fără succes licitația No. 757/1929 să publică din nou darea în întreprindere a zidirei casei de morgă din cimitirul din Zerind pe ziua de 26 Septembrie 1929 ora 10.

Condițiunile cele din publicația Primăriei.

Zerind la 22 August 1929.

Primăria comunală

No. 901/1929.

Concurs

Pentru postul de moașă comunală la comuna Zerind să deschide concurs cu ziua de 8 Oct. 1929.

Petițiunile să vor adresa Primăriei.

Dotăția: Leafa din buget și taxele de naștere fixate de Serv. Sanitar.

Zerind, la 23 August 1929.

Primăria comunală

Bae de înnot

deschis pentru femei și bărbați

în fiecare zi

6—8 m. p.



Baile

SIMAY

Citiți și răspândiți

Românul